



Melléktermék című doktori mester-munkám több médiumban, hosszabb időintervallumban készült. A kiállítás amelynek harmadik része 2018 Júniusában, Csatlós Judit és Juhász Anna kurátorokkal a Hidegszobastúdió<sup>1</sup> galériában valósult meg, a Hidegszobastúdió egy formatervező kollektíva, akik sokféle médiumban és léptékben dolgoznak, többek között az általuk működtetett galériában megvalósuló képzőművészeti és design események apropóján készítenek ehető tárgyakat, amik reflektálnak a kiállítások témáira.

Az utóbbi években foglalkoztat a véletlen szerepe és a bizonytalanságé. A véletlen tényezők együttthatója és a más valóságokba helyezkedésre tett kísérlet lehetőség a saját valóságból való kiszakadásra, és a saját esztétikai, érzelmi és gondolati konstrukciókból való kilépésre. Az utóbbi években szintén hangsúlyos lett a melléktermék mint produktum és a hibázás mint cselekvési forma, az elképzelt megvalósítás közelítése egy ideális megvalósításhoz és egy lehetségeshez. Egy érzékszerv tomlulása vagy hiánya maga után vonja a többi kiélesedését. Érdekel a nevetséges és a nemes együttes jelenléte, a hiba. Munkáimban az időbeliség, és az emberi természet, valamint környezethez és a természethez való viszony a leglényegesebb. Érdeklődésem sok esetben az antropológiai gondolkodásmód felé visz, a természetben keresem az ember helyét. Szintézist próbálok felmutatni, belső és külső szemmel is nézni egy jelenséget. Ez az indíttatás visz a részvételi munkák felé is. Nem különítem el a műtárgyakat és a nem tárgyasult műveket, ezek sokszor összeérnek. Sok esetben egy gondolati keresés, egy akció, egy hosszú gyakorlati és efemer cselekvés megjelenik a műtárgyakban is, és a műtárgyakat látva válik érthetővé az akció maga. Elindítok egy efemer jelenséget, ami mind visszacsatornázódik a műtárgyakba is később.

<sup>1</sup> <http://hidegszobastudio.tumblr.com/>

A mestermunka kiállításához szorosan kapcsolódik két másik kiállítás 2017 áprilisában az Ember Sárival közös Por meg pára<sup>2</sup> <sup>3</sup>2017 szeptemberében a Töredezettségmentesítés egy örökkévalóság lesz, a Smohay díj<sup>4</sup> kiállításaként Székesfehérváron Izinger Katalin kurátorral.<sup>5</sup> Ember Sárival már az egyetem / MOME óta szerettünk volna közösen dolgozni, mivel mindkettőnket foglalkoztatott az emlékezet tematikája. Ember Sárít a család és a hagyomány szempontjából, engem a kultúra és a természet szempontjából, a törések és maradványok, maradványok, hibák szempontjából. Pályáztam a Labor galéria kiállításpályázatára, így találtunk helyszínt. Amikor biztossá vált a kiállítás, javasoltam, hogy dolgozzunk együtt Szalai Bori kurátorral, mivel már korábban dolgoztunk együtt a Gyp téglá és más csoportos kiállításokon, és a Vakuemlékezet<sup>6</sup> kiállítása miatt gondoltam leginkább, az emlékezet témája mentén fontosnak a kapcsolódást. Ahogy később írta Salamon Juli a melléktermék kiállítás kapcsán az ellentét itt is termékenynek bizonyult: Sári dinamikus, összeszedett, inspiráló, munka és élettempónk is eltérő, így a közös munka burjánzó is volt de bökkenőkkel is bírt. Ez az alkotói időszak egybeesett a különböző tevékenységeim, munkáim, feladataim és az alkotás között kialakuló egzisztenciális krízissel, elaprózódtam az ezt megelőző időkben. Annak felismerésével, hogy kijelentéseket kell tenni, vagy hagyni időt a munka kibontakozására és összefonni a szálakat. A lassúságról azt látom, hogy szintén két pont között folyamat. Szalai Bori kurátor javasolt egy közös platformot, egy hordozót, amelyben egységet alkotnak kettőnk tárgyai és kollázsaim. Egyfajta tárló, ugyanakkor így az egész, kettők tárgyaiból és a hordozófelületből állt össze egyetlen műtárggyá. Sárival rátaláltunk egy türkizkék hosszúkás anyagra egy barkácsáruház polcain kutatva, ez egy szőnyegpadló alátét. Később láttam az angol Assemble<sup>7</sup> építészkollektíva is használta ezt az anyagot több munkájában is. Ez a kék anyag amely mintegy folyószerűen jelent meg, erősítve ezzel, hogy egy valamikor volt vagy jövőbeni kultúra bölcsőjében járunk.

<sup>2</sup> <http://zsofiaszemzo.com/selected-works/athos-etna-hara-berezaiti-ida-kailash/>

<sup>3</sup> <http://zsofiaszemzo.com/root/mist-and-dust-with-sari-ember-and-bori-szalai/>

<sup>4</sup> <https://hu.wikipedia.org/wiki/Smohay-dij>

<sup>5</sup> <http://zsofiaszemzo.com/root/a-toeredezettsegmentesites-egy-oeroekkevalosag-lesz/>

<sup>6</sup> <http://gbn2011.blogspot.com/>

<sup>7</sup> <https://assemblestudio.co.uk/>









(előző oldali kép: Por meg Pára, Ember Sárival közös kiállítás, Labor, 2017. Fotó: Ember Sári), Töredezettségmentesítés egy örökkévalóság lesz, 2017, SZIKM

A Melléktermék gondolat régóta foglalkoztat, 2012-ben készültek a kiinduló rajzok és akvarellek a Melléktermék sorozatban. Ezt a témát jelöltem meg a mestermunka alapjának. Egy hatalmas szemétből építkező barlangrendszert is szerettem volna létrehozni valamilyen formában közösségi módon, amely egy hód által összehordott gátra hasonlít.



Melléktermék kiállítás, Bizonytalansági elv, 2018. Fotó: Török Aliz

E három kiállításon és a két akción keresztül készítettem el és mutattam be azokat a munkáimat melyeken a melléktermék gondolatával foglalkozva dolgoztam. Elrontott szituációkat gyűjtöttem össze, és a szerencsés emberi döntés helyzeteket is mint például amikor valaki egy törött széket házilag javít meg és a törött láb helyett, gányolva egy botot helyez be, vagy valaki befőttes gumival javítja meg elromlott slicc cipzárját.

Azt az ellentmondást szeretném bemutatni ami az ember által elképzelt ideális megoldás, és a megvalósult megoldás és ennek hatásai és mellékhatásai között feszül. A folyószabályozástól a hajszínezésig, a lakótelep koncepciójától az ortopéd cipők hatásán át, szétdarabolt szigeteken és változó országhatárokon át. Arannyal javított tárgyakat hoztam létre hasonlóan a Japán Kintsugi technikához, ahol az arannyal javítás kiemeli a törést, értéket ad a hibának, azt jelzi, hogy régóta léteznek azt jelzi, hogy régóta léteznek már és felülemelkedtek nehézségeken, gyarapodtak, nem romlottak a törés által. Az arannyal javított tárgyak mellett eredettörténet kialakításán dolgoztam, egy ismeretlen kultúra előtti ismeretlen természeti környezet épült fel. Majd az arannyal javítást elhagyva átértékelve, használhatatlan és felismerhetetlen tárgyakat készítettem. Formájuk nem enged funkciójukra következtetni. Szorosan kapcsolódnak ahhoz a Bizonytalansági elv kollázs és rajz sorozatban töredékekben megjelenő világhoz, amelyben egy ismeretlen kultúra töredékeiből összeáll az értelem, maga az emberi kultúra.



Javított tárgyak, 2017, A töredezettségmentesítés egy örökkévalóság lesz, SZIKM, Fotó: Halász Dániel

Athos, Etna, Hara Berezaiti, Ida, Kailash, Koya-San, Meru, Othyris, Olympus, Sinai, Taranaki... Mázas kerámia, 2017. Fotó: Ember Sári







Delta Sleep, Fekete agyag, Mázas kerámia, 2017. Fotó: Ember Sári

A nézőben értelmes képpé áll össze, mint a pillanatragasztóval összeillesztett porcelán, ami nevetségessé válik a porcelán nemessége és a pillanatragasztó alantasságának találkozására.

Javított leletek. Mázas kerámia, fekete agyag, 2018. Fotó: Török Aliz



A munka-együttes része a 2015-ben Marseille-ben a doktori Erasmus ösztöndíj során elindított Rizikó videó sorozat, amelyet folyamatában készítek azóta, amelynek fontos előképe Bas Jan Ader. Rizikókat vállalok, cselekvéseim a hibázást veszik célba, de a hibák is félresikerülnek, hiábavaló

Rizikó videó sorozat, 2017, részlet



cselekvés sorokat ismétlek újra és újra. Megszakítok és újra felfedezek cselekvéseket. Alacsony sámliról próbálok tudatosan lezuhanni, de a testemben összerándulnak az izmok és a tudattalanom meggátolja a tudatos véletlent. Egy pohár vizet iszok le és iszok vissza, hogy mindig ugyan annyi maradjon. Fogkefével próbálok milliméterről milliméterre megtisztítani egy hegyet. Petpalackokból, szemétből eszkábálok egy tutajt ami szabadidőmatracra hasonlít, ezen evickélek egy sekély vizű patakban. Visszamaszok a fára és eldobom a létrát, hogy ott maradassak. Csatlós Judit és Juhász Anna a Melléktermék című 2018 Júniusában megvalósult mestermunka kiállítás kurátorai szerint „a tapasztalati tudás és a konceptuális megközelítés találkozása, a rituális és a pragmatikus cselekvések, a tradicionális és a jövőorientált gondolkodás összefonódása jellemzi a tárgyakat. Távoli kultúrák tárgyait és hétköznapi gyakorlatait idézik meg...Ahogy a kollázsok kivágott alakjait, úgy saját magát is meglepő összefüggésrendszerekbe helyezi a művész.”<sup>8</sup>

<sup>8</sup> Csatlós Judit-JuhászAnna: Melléktermék, kiállítás felvezető zövegéből. <http://zsofiaszemzo.com/root/csatlos-judit-juhasz-annamellektermek/>





Rizikó videó sorozat, 2018, részlet

„Élő és az élettelen tárgyi valóság viszonya keveredik, olvad egymásba, mint ahogy a számunkra is a múltból ismerős hiedelemrendszerekben olyan gyakran váltak cselekvővé a tárgykultúra kitüntetett darabjai (repülőszőnyegek, csodalámák, a hétmérföldes csizma, a kő a levesben) vagy épp a természet képződményei (folyók, tavak, fák, füvek és az égig érő hegységek).”<sup>9</sup> – írja Salamon. Fragmentált világlátásunk felmutatásának egy kézenfekvő médiumának látom a kollázs típusú gondolkodás, építkezést. A kollázsok rendszertelen rendszerében az arányok folyékonyvá válnak, és folyamatosan elmozdulnak, töredezettségre épít. Egymás mellé kerülhetnek össze nem illő dolgok és egyenértékűvé válhatnak egymástól térben és időben amúgy elkülönülő elemek, ez a töredezettség a mellékhatása annak, ahogyan élünk, ahogyan beavatkozunk a természetbe, és próbáljuk elkerülni a véletlent, mind három kiállításban próbáltam a térben is megvalósítani e kollázs logikát. „A kerámia egyszerre archaikus és futurisztikus anyag, egyidős az emberi civilizációval, olyan elemi keverék, amely (messze az írásbeliség megjelenése előtti időkre visszanyúlva) évezredek óta kísérője, felülete a kultúrának...a művész az archeológus, a tudós szerepébe bújlik, ahol a feltárás, a nyomkeresés vagy -biztosítás, a töredékek összeillesztése lesz az alkotás, a befogadás egyik markáns szervezőelve.”<sup>10</sup> – írja Salamon Júlia a Porolás a rongyszőnyegen című írásában: Mind a Melléktermék c. kiállításban, mind a

<sup>9</sup> Salamon Júlia: A használatról. Megnyitóbeszéd az Artmagazin onlineon. 2018.07.12.

[http://artmagazin.hu/artmagazin\\_hirek/a\\_hasznalatrol\\_megnyitobeszed.4224.html?pageid=119](http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/a_hasznalatrol_megnyitobeszed.4224.html?pageid=119)

<sup>10</sup> Salamon Júlia: Porolás a rongyszőnyegen. Balkon online 2016. 06.20. <http://balkon.art/home/porolas-a-rongyszonyegen/>





Töredezettségmentesítés egy örökkévalóság lesz c. kiállításban javítóműhely akciókat hoztam létre szakemberek és a kiállításlátogatók bevonásával. A javító műhely Székesfehérváron, a székesfehérvári varrónő Mester Klára, a szintén székesfehérvári jógaoktató Nagy Gábor és a szintén székesfehérvári pszichológus Nemesné Somlai Gitta bevonásával és a kiállítás közönségének közös munkájával valósult meg.

A megnyitó esemény során szakadt ruhákat lehetett javítani, volt jóga, és csoport terápia, amely terápian leginkább múzeumi dolgozók vettek részt. Azért volt fontos számomra gyakorlatba ültetni a javítást, mert ez volt a kiindulópont, ami a saját farkába harapó kígyóként a műtárgyak témáját képezte, majd végighaladt a tárgyakon és végül visszatért a gyakorlatba. A cselekvés által a kiállítás látogatói a műtárgyak világát és értelmét is máshogyan fogják érzékelni és értelmezni. Hasonlóan a fenti műhelyhez a Bécsben, 2017-ben töltött rezidencia program során is meghirdettem egy hasonló felfogású műhelyt, de ott a felhívásban az állt, hogy törött, de fontos használati tárgyat hozzanak magukkal, amelynek mását javított állapotban elkészítjük agyagból.

Javított leletek. Mázas kerámia, fekete agyag, 2018. Fotó: Török Aliz





Javítóműhely Csatlós Judittal a Melléktermék kiállításban, 2018 Fotó: Török Aliz

A melléktermék kiállításban<sup>11 12 13</sup> is megvalósítottunk egy javítóműhelyt Csatlós Judittal, aki mint tapasztalt varró, foltokat varrt fel a látogatókkal. Janoch Dénes formatervező és jogaoktató tartott joga órát. Dr. Magyar Lilla tartott Anti-hős tréninget, aki kognitív tudományokkal foglalkozik, főként a kutyák emberi szókincs értésével. A tréning a székesfehérvári csoport terápiával szemben kognitív folyamatokkal foglalkozott, börlszk akció formában, akció-színház és performansz formában szokta megvalósítani az Anti-hős tréningjeit. Juhász Anna szöveg lektorálást tervezett, de ez a műhely nem valósult meg. „Alkotóként valamilyen belső harcban, kibékíthető dilemmában áll az egyéni és a kollektív alkotás gyakorlata között. (Ezt legutóbb például a doktori szigorlati védésén bontotta ki igen világosan)...az élet azokban a bizonyos repedésekben, a közös gyakorlásban, használatban pulzál tovább. Zsófit pedig ezek a repedések foglalkoztatják leginkább.”<sup>14</sup>- írja Salamon Júlia a Használatról című szövegében.

<sup>11</sup> <http://zsofiaszemzo.com/root/byproduct--mellektermek/>

<sup>12</sup> <http://zsofiaszemzo.com/selected-works/uncertainty-principal-collages/>

<sup>13</sup> <https://vimeo.com/user10412131>

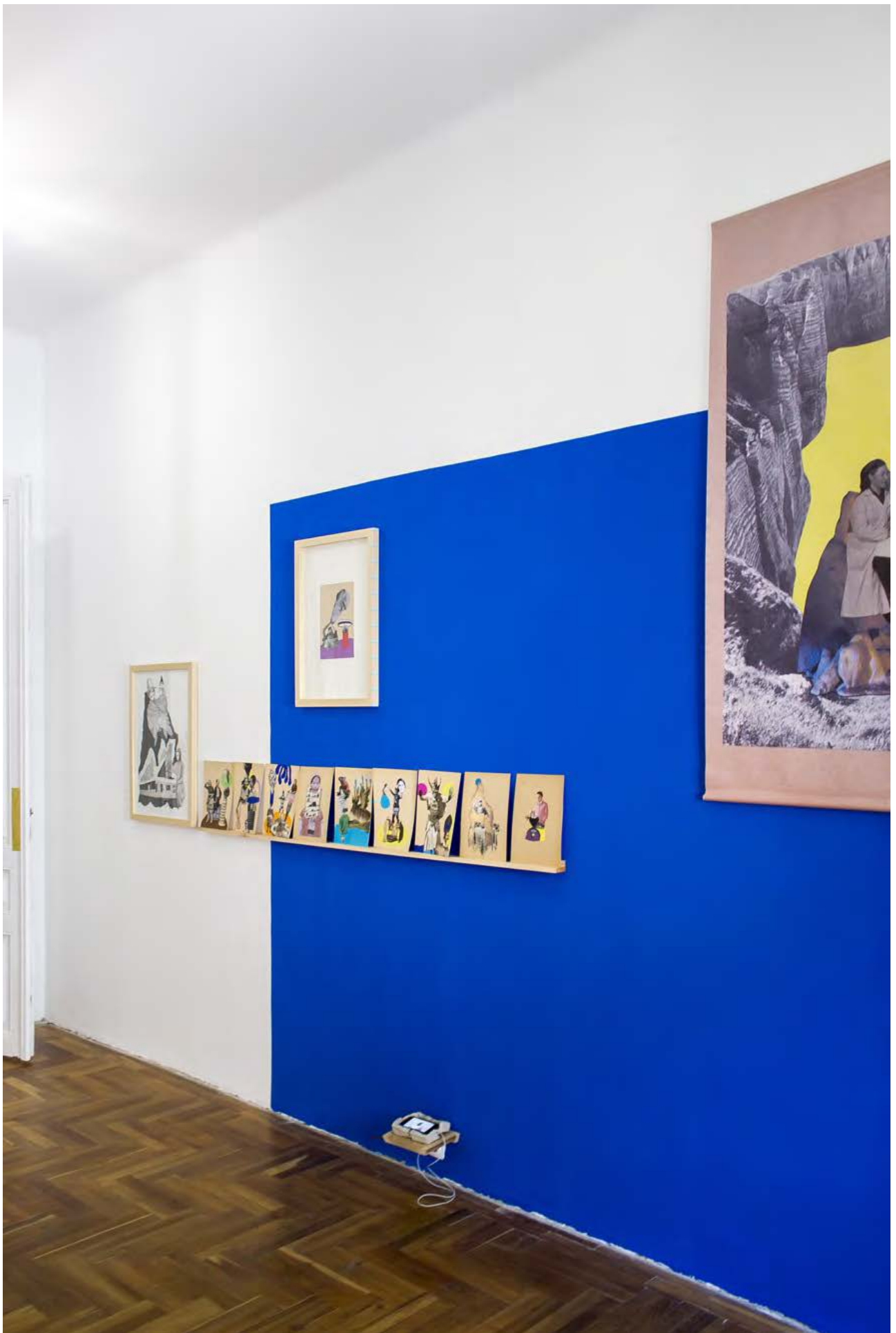
<sup>14</sup> Salamon Júlia: A használatról. Megnyitóbeszéd megjelent az Artmagazin onlineon 2018.07.12.  
[http://artmagazin.hu/artmagazin\\_hirek/a\\_hasznalatról\\_megnyitobeszed.4224.html?pageid=119](http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/a_hasznalatról_megnyitobeszed.4224.html?pageid=119)





Melléktermék kiállítás, 2018 Fotó: Török Aliz









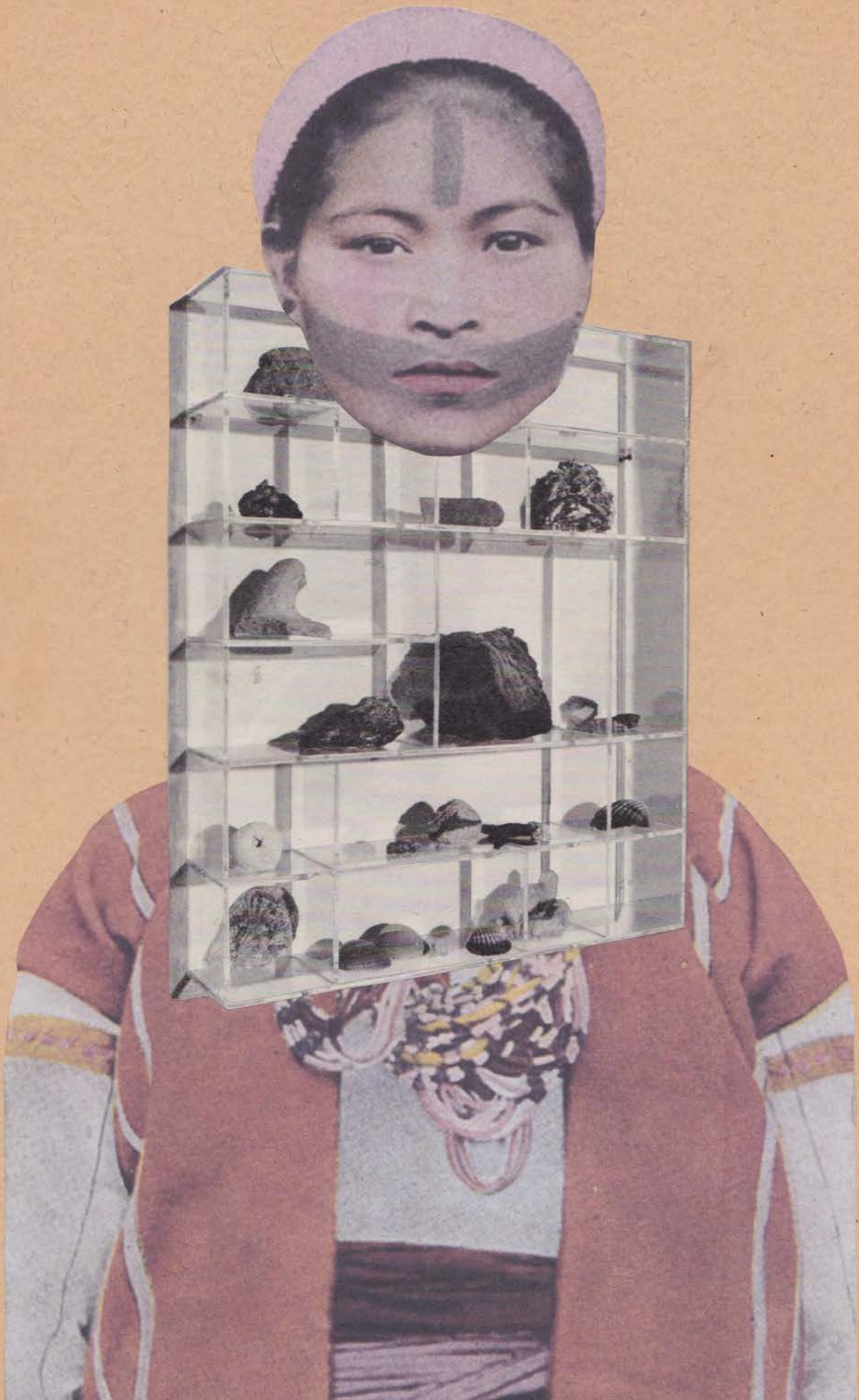
























Melléktermék kiállítás, 2018 Fotó: Török Aliz



